

Handläggare
Marie Björklöf
Telefon: 08-508 35 605

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 8 december 2020

Ärende 8

Yttrande över remiss av "Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)"

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/1438

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I förslaget i rubricerad departementskrivelse presenteras ett första steg mot en familjevecka som fullt utbyggd ska innebära fem dagars ledighet per förälder. Förslaget om en familjevecka har anpassats efter det ekonomiska läget och den pågående pandemin, och tre alternativa förslag på familjeveckans omfattning presenteras därför.

Syftet med familjeveckan är bland annat att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv samt att ge alla barn förutsättningar för goda uppväxtförhållanden. Enligt förslaget ska ledighet med familjedagspenning införas som en ny rätt i föräldraledighetslagen som ska vara en arbetsbaserad förmån. Föräldrar ska därmed få rätt till ledighet med ersättning om de avstår från att arbeta för att vårda ett barn när det är lov, terminsuppehåll eller studiedag för personalen på skolan/förskolan. Ersättning kan även lämnas när föräldrar deltar i barns

utvecklingssamtal. Familjedagspenningen ska enligt förslaget endast utgå till förvärvsarbetande föräldrar, inte föräldrar som är arbetslösa. Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att förslaget om familjedagspenning inte kommer att ha någon betydande påverkan på nämndens verksamhet. Förvaltningen anser dock att förslaget utifrån ett barnrättsperspektiv inte lyckas styrka varför det anses motiverat att barn till icke-förvärvsarbetande föräldrar som till exempel deltar i arbetsmarknadspolitiska insatser, ska få sämre möjligheter till umgänge med och stöd från sina föräldrar än barn till arbetande föräldrar.

Ur ett arbetsgivarperspektiv bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att förslaget kan leda till en viss kostnadsökning för bland annat en något ökad administration, behov av att hantera resurstillsättning i form av vikarier och bortfall av arbetstimmar. Detta bedöms dock inte vara av en för förvaltningen allt för ingripande karaktär utan kommer att kunna hanteras.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2021 aviserade regeringen att införandet av en familjevecka skulle påbörjas. Eftersom arbetsmarknadens villkor skiljer sig åt mellan olika sektorer och anställningsformer så varierar även föräldrars möjlighet att kunna vara lediga med sina barn. Familjeveckans huvudsakliga syfte är därför att öka flexibiliteten och underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv.

I departementskrivelsen *Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)* presenteras förslag som utgör ett första steg mot en familjevecka. Förslaget har anpassats utifrån bland annat de ekonomiska konsekvenserna av den pågående pandemin, och tre alternativa scenarion med olika antal dagar och kostnader för staten presenteras därför i förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Av ärendet framgår att syftet med familjeveckan är att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv. Familjeveckan ska även främja minskat deltidsarbete, bidra till ökad jämlikhet mellan arbetande föräldrar och skapa förutsättningar för

goda uppväxtvillkor för barn. Ledighet med familjedagspenning ska införas som en ny rätt i föräldraledighetslagen och ska vara en arbetsbaserad förmån. Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Familjedagspenning föreslås införas för att ge förvärvsarbetande föräldrar möjlighet till ersättning i de fall de avstår från att arbeta för att i vissa situationer ta hand om ett barn. Enligt förslaget ska ersättning kunna utgå för tid som en förälder avstår från arbete för att vårda ett barn när det är lov, terminsuppehåll, studiedag för personalen eller motsvarande situation i verksamhet enligt skollagen. Ersättning kan även lämnas när föräldrar deltar i barns utvecklingssamtal. Föräldrar ska ha en skyldighet att anmäla ledighet med familjedagspenning till arbetsgivaren, men att det ska vara en rättighet att få ledigt under tid då en förälder får familjedagspenning. Familjedagspenningen ska enligt förslaget endast utgå till förvärvsarbetande föräldrar, inte föräldrar som är arbetslösa och uppstår aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning för att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Familjedagspenning föreslås kunna lämnas till en vårdnadshavare som har barn som är mellan fyra och 16 år gamla. Antalet dagar lämnas per vårdnadshavare, inte per barn. Fullt utbyggt ska familjeveckan omfatta fem dagars ledighet per förälder, i de fall där föräldrarna har gemensam vårdnad om sina barn. I detta första steg av införandet redogör utredningen däremot för tre alternativa förslag med en möjlighet för föräldrar med gemensam vårdnad att använda antingen högst tre, två eller en dag med familjedagspenning vardera per kalenderår. En förälder med ensam vårdnad föreslås få antingen högst sex, fyra eller två dagar med familjedagspenning per år. Bakgrunden till att dessa alternativa förslag presenteras är den nedgång i konjunkturen som den pågående pandemin har orsakat, och som har lett till ett sämre ekonomiskt läge för staten än vad som tidigare prognosticerats.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben i samarbete med HR-staben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att förslaget om införandet av en familjevecka inte kommer att påverka de egna verksamheterna eller personer som deltar i dessa i någon större utsträckning.

Förvaltningen noterar dock att förslaget utifrån ett

barnrättsperspektiv kan anses missgynna barn till föräldrar som inte

förvärvsarbetar. Av förslaget framgår att ett syfte med familjeveckan är att skapa goda uppväxtvillkor för barn genom att göra det möjligt för barn och föräldrar att spendera mera tid tillsammans. Att föräldrar som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program inte omfattas av förslaget skulle kunna innebära att barn till dessa personer i lägre omfattning får möjlighet att spendera tid med sina föräldrar, då arbetsmarknadspolitiska program vanligtvis innebär krav på aktivitet som kan leda till sanktioner som påverkar ersättningen vid eventuell frånvaro. Detta gäller även personer som studerar inom den kommunala vuxenutbildningen med aktivitetsstöd från Arbetsförmedlingen. Även utredningen noterar i sin bedömning av konsekvenser av förslaget att barn till föräldrar som inte förvärvsarbetar inte får samma möjlighet till ledighet med sina föräldrar. Arbetsmarknadsförvaltningen saknar ett närmare resonemang kring varför det anses motiverat att barn till icke-förvärvsarbetande föräldrar får sämre möjligheter till stöd från och umgänge med sina föräldrar.

Från ett arbetsgivarperspektiv anser arbetsmarknadsförvaltningen, i likhet med konsekvensbeskrivningarna i förslaget, att införandet av familjeveckan skulle kunna innebära bland annat en något ökad administration och behov av att hantera resurstillsättning i form av vikarier. Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer dock att dessa förändringar inte skulle vara av en allt för ingripande karaktär och att de inte nämnvärt skulle påverka verksamheten.

Bilaga

1. Remiss: Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)